

Hvordan hjælper jeg mit aggressive og kravafvisende barn?

Det kan være en stor udfordring at have et barn, der bliver mere og mere aggressivt i sin adfærd. Det kræver samarbejde og indsats på flere områder at afhjælpe årsagerne til den adfærd, man ser.

Af *Jonna Jepsen, specialkonsulent, coach, underviser og forfatter*

Jeg har ind imellem forældre, der har prøvet så meget, at de bliver i tvivl om, hvorvidt der overhovedet er noget, der virker, når deres barn ikke trives. Det er ofte i forhold til børn, der har en aggressiv og kravafvisende adfærd.

Når man som forælder ikke har troen, er det vanvittigt svært at gennemføre de ændringer og tiltag, der skal til for at ændre situationen.

Men der er noget, der virker! Det har jeg mange års erfaring for.

Der er ikke én indsats, som i sig selv på kort tid kan ændre radikalt på situationen – det er flere indsatsområder Modelfoto mellem dem, der giver resultater. Og det kræver tid, tålmodighed og ihærdig indsats.

For at barnet skal komme i indre balance og adfærden som følge deraf ændres, er der altså flere områder, der skal arbejdes intensivt på.

Jeres og skolens pædagogiske tilgang

Her er uddrag af en mail, jeg har skrevet til et forældrepar til en dreng på 12 år:

Som det allervigtigste skal der være fast og konsekvent voksenstyring. Det, at Christian* skal have medindflydelse, betyder det ikke, at han skal have styringen. Det betyder bare, at han skal tages med på råd i de situationer, hvor det er rimeligt. Det er fx at spørge ind til, om han selv har løsningsforslag til en dårligt fungerende situation. Hvad han synes, der er svært, og hvad han selv har brug for. Men det er jer og lærerne, der sætter rammerne og kravene og tager beslutningerne i sidste ende. Det er *ekstremt vigtigt*, at I voksne står fast, når Christian bliver aggressiv og kravafvisende i sin adfærd. At I ikke bøjer af, fordi I er bange for hans reaktioner. Når I tror fuldt og fast på, at jeres nye pædagogiske tilgang vil bære frugt, vil I kunne rumme og håndtere, at han reagerer. Lade ham vide, at I fx kan se, han bliver vred, men at jeres beslutning eller krav ikke står til ændring (i forhold til den givne situation).

Hele humlen ligger i, at jo mere de voksne omkring ham bakker ud/giver op, jo kraftigere reagerer han. Det er et råb om hjælp, fordi voksnes fasthed er det, der giver ham tryghed og en følelse af at have betydning. Når skolen fx lader ham forlade klasserummet efter hans eget behag eller sender ham hjem, og når voksne omkring ham generelt ikke står fast på krav til ham, føler han, at han bliver opgivet. Og så må han jo reagere endnu kraftigere. Det er ikke en bevidst, men underbevidst strategi.

Der er flere andre aspekter i tilgangen. Det er bl.a. at være bevidst om forskellen på ros og anerkendelse, at have fælles forældrekurs, at undgå forældrekonflikter foran børnene, at få ladet op og at give mulighed for, at Christian kan udfolde sine interesser og potentialer.

Et andet væsentligt element er computerspil. Hvilken type spil, Christian spiller; volds-/skydespil og i det hele taget spil med et konkurrenceelement fremmer hans aggressionsniveau. Så optimalt skal han slet ikke spille de spil, men i stedet strategispil med et socialt islæt, hvor der samarbejdes om at konstruere noget, og hvor det gælder om at hjælpe hinanden. Og han skal kun spille i begrænset tid hver dag – det er optimalt set 1 time.

Og endelig er det vigtigt at have gode oplevelser sammen med masser af nærvær; natur og aktiviteter med bevægelse, humor, glæde, kreativitet og nydelse.

En helhedsorienteret handleplan

Pædagogik og samspil er bare ét element i en helhedsorienteret indsats, selv om det i sig selv har nok så stor betydning. Jeg har udarbejdet en konkret handleplan for Christian, som består af indsatsområder, der optimerer hans sansemotoriske og neurologiske udvikling samt hans fysiske og følelsesmæssige tilstand.

Med den indsats dannes der nye nervebaner/synaptiske forbindelser i hjernen, Christian får mere ro og bedre balance i hoved og krop, og hans følelsesliv afbalanceres. Han får altså helt nye forudsætninger for at trives, udvikle sig og indlære. Det vil afspejles i hans adfærd.

Også forældrenes følelsesmæssige tilstand er en vigtig del af det samlede billede.

Det er altså en helhedsorienteret indsats, der skaber forandringer. Og som nævnt foregår det over en periode.

Der kan selvfølgelig være forhold, der besværliggør processen, så som skilsmisse, hvor man som forældre har vidt forskellige tilgange til barnet, og hvor samarbejdet ikke fungerer. Eller når institutionen eller skolen ikke er i stand til at se, hvad der ligger bag barnets reaktionsmønster og derfor ikke ved, hvordan de skal imødekomme barnets behov. Det kan også være dødsfald i den nærmeste familie, sygdom og hospitalsindlæggelser og andre forhold af væsentlig betydning, der hindrer flowet i processen.

I de situationer vil opgaven naturligvis være større, men det kan stadig lade sig gøre at ændre forholdene i positiv retning.

Eksempelvis har jeg familier, som jeg vejleder i sager om samværsfrekvens, forældremyndighed

Summa summarum: Indsatsen virker, når der bliver sat effektivt ind på alle områder.

Det er vist gennem mange forløb i praksis og dokumenteret i et interventionsprojekt gennemført i 2 specialklasser. Her kan du se uddrag af resultaterne:

<http://www.jonnajepsen.dk/skoleprojektets-resultater/>

Det er vigtigt, at man som forælder tror på det og går all-in. Indsatsen kommer tifold igen.

osv. for at skabe de bedste og mest trygge rammer omkring barnet.

**"Christians" navn er opdigtet af hensyn til drengen og familien.*